

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput X. Per eamdem regulam ostenditur concordia doctrine veterum
Patrum, probatorumque theologorum (asserentium Dei propter se, etiam
super omnia, dilactionem ante Sacramenti susceptionem, non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

ipius, post maturum examen, se invenisse, authentico testimonio Facultas Colonienſis declaravit.

117 Certiſſimum proinde eſt trigefimam octavam propoſitionem in ſecundo ſenſu non eſſe damnatam, nec Authorem ſpeciminum doctrinæ per Belgium manantis p. 2. c. 3. §. 1. validè in contrarium arguere, hoc modo: Propoſitio illa damnata eſt in ſenſu Baii, qui eam aſſeruit l. de charit. c. 6. ſed charitatem Bajus intellexit in ſecundo ſenſu, non in primo: Neque enim per charitatem aliud intellexit, niſi dilectionem Dei ſupernaturalem, abſtrahendo à perfectâ & imperfectâ. Nec cum fundamento dici poteſt, quòd voluerit, omnem amorem creaturæ rationalis, vel eſſe perfectam charitatem, vel vitioſam cupiditatem: cum veri nominis charitatem agnoverit, quæ perfectâ non ſit. Toto namque cap. 8. oſtendit dari initium charitatis, ſeu iniciatam charitatem, quæ deinde creſcat in perfectam. Et in ipſo titulo capituli 9. dicit, *quòd ipſa charitas non ſimul tota deſur, ſed in proficientibus paulatim creſcat.*

118 Iſtius namque argumenti imbecillitas demonſtratur, negando majorem, ſi Bajus propoſitionem illam reverà intellexerit in ſecundo ſenſu, non in primo. Neque majorem illam ſpeciminum Author benè probat hoc modo: Damnata eſt in ſenſu ab Authore intento: ergo in ſenſu Baii. Tum quia ſic retorquetur: Damnata eſt in ſenſu ab Aſſertore intento: ergo in ſenſu Auguſtini, qui eam tradidit, locis ſuprà relatis. Hoc autem dici non poteſt, niſi promovendo calumniam hæreticorum, quam retundere, non promovere, munus eſt Theologi, Romanam Eccleſiam Matrem ſuam amantis. Tum quia Bulla Piana non dicit, *in ſenſu ab Aſſertore, ſed, ab Aſſertoribus intento*, iis utique quos propoſitionem illam in primo ſenſu intellexiſſe demonſtravimus. Enimverò eam Pius non damnavit niſi in ſenſu inuſitato, atque in Eccleſia peregrino, non in ſenſu præcis Patribus, Theologiſque probatiſſimis uſitatiſſimo, in quo vel ipſe Pius V. ait propoſitionem illam ſuſtineri poſſe.

119 Alio inſuper peregrino ſenſu propoſitio illa damnata dici poteſt, ſi utique ſic intelligatur, ut omnis amor creaturæ rationalis ſecundùm ſpeciem ſuam, vel vitioſa ſit cupiditas, vel laudabilis charitas, nulli proinde dentur actus, nec affectus naturales ſecundùm ſpeciem ſuam & officium moraliter boni. Quod profectò non eſt verum, nec à ſanctis Patribus, vel probatis Theologiſ traditum: ſiquidem voluntas v. g. operendi nudum, in homine infideli, amorque naturalis erga communem naturam, & ſimiles affectus, ſecundùm ſpeciem ſuam & objectum moraliter boni ſunt, in Deumque referibiles, neque tamen charitas ſunt, neque cupiditas. Nec ullibi à S. Auguſtino *cupiditas* appellantur, conſiderati ſecundùm ſpeciem, ſed ſecundùm circumſtantiam, ſeu defectum relationis in Deum; qui defectus tamenſi vitioſus, non viciat actum ex ſe bonum, ſed agen-

tem complexumque ex actu & illo defectu.

Atque ex his facilè intelligitur, quo ſenſu 120 per Decretum Alexandri VIII. damnata ſit hæc propoſitio: *Omnis humana actio deliberata, eſt Dei dilectio, vel mundi: ſi Dei, charitas Patris eſt; ſi mundi, concupiſcentia carnis; hoc eſt, mala eſt.* Cum enim vix differat à Bajana 38. eodem ſenſu, primo utique vel tertio proximè dicto, non ſecundo damnata eſt. Illudque præterea habet malè expreſſum, quòd id dicat de omni actione, quod Bajana de omni amore; & omnem cupiditatem exprimat nomine *concupiſcentia carnis*; cum eſſe poſſit non ſolùm concupiſcentia oculorum, aut ſuperbia vitæ (quæ tres concupiſcentiæ ſecundùm ſe malæ ſunt) ſed & amor, ſecundùm ſe, ſive ſecundùm ſpeciem ſuam & officium, vel indifferens, vel etiam moraliter bonus.

CAPUT X.

Per eandem regulam oſtenditur concordia doctrina veterum Patrum, probatorumque Theologorum (aſſerentium Dei propter ſe, etiam ſuper omnia, dilectionem ante Sacramenti ſuſceptionem, non ſemper eſſe conjunctam cum remiſſione peccatorum) cum cenſura propoſitionis trigefimæ ſecundæ, Charitas illa, quæ eſt plenitudo legis, non eſt ſemper conjuncta cum remiſſione peccatorum. Et trigefimæ tertie, Catechumenus juſtè, rectè & ſanctè vivit, & mandata Dei obſervat, ac legem implet per charitatem, ante obſertam remiſſionem peccatorum, quæ in Baptiſmi lavacro demùm percipitur.

NON omnem Dei propter ſe ſuper omnia 121 dilectionem eſſe charitatem perfectam, ſed utplurimum imperfectam; non omnem proinde Dei propter ſe dilectionem, etiam ſuper omnia, conjunctam eſſe cum remiſſione peccatorum, priuſquam Sacramentum actu ſuſcipiatur, ex divina Scriptura, communi veterum Patrum traditione, Conciliis, Catechiſmo Romano, probatiſſimiſque Theologiſ, Guilielmo Pariſienſi, S. Thoma, Doctore ſubtili, Joanne Firiſchero Martyre & Epilcopo Roſſenſi, Adriano VI. Petro Soto, Cajetano, Alphonſo Virveſio, Mathia Bredenbachio, Bellarmino, Joanne Lenſeo, Molano, Eſtio, Sylvio, Morino, Cardinale Pallavicino, &c. demonſtrabimus (Deo dante) dum de Pœnitentia tractabimus.

Niſi ergo Author ſpeciminum (de quo cap. 122 præcedenti) ſuſtinere velit calumniam hæreticorum, culpæ non poteſt eos qui dicunt propoſitiones trigefimam ſecundam & trigefimam tertiam damnatas non eſſe intellectas de charitate imperfecta, etiam ſuper omnia (quod profectò demonſtrat allata regula: cum ſic intellectæ non contineant doctrinam in Eccleſia peregrinam, ſed in ea receptiſſimam uſitatiſſimamque) ſed intellectas de charitate perfecta, quam

quam significant verba ista propositionis trigesima secunda, *charitas quae est plenitudo legis*; & manifestius significat conjunctio duarum illarum propositionum cum 31. 70. & 71. quibus Assertores totius illius doctrinae expressè aiunt, charitatem perfectam non semper conjunctam esse cum remissione peccatorum; imò cum aeternae damnationis reatu consistere. Quod in Ecclesia prorsus est inauditum, haereticum, Concilioque Tridentino sess. 14. c. 4. Patribusque & Theologis omnibus adversum, merito proinde à Pio V. damnatum.

123 Nec mirum in eo ipsos errore fuisse. Cum ex dictis cap. 8. & 9. solam admiserint charitatem perfectam, famosèque dictam, per Spiritum sanctum inhabitantem. Quam (paradoxo inaudito) precedere voluerunt peccatorum remissionem.

124 Non audiendus proinde speciminum Author, dum p. 2. c. 4. §. 4. solitam repetit cantilenam: Propositiones illae damnatae sunt in sensu Baii, qui Opusculo de charit. c. 7. dicit, quòd is animi motus, qui charitas dicitur, remissionem peccatorum precedere possit. Unde enim probat, damnatas esse in sensu Baii? Ex eo (inquit) quòd damnatae sint in sensu ab Assertore intento.

125 Sed cur Bullam alterat? cur dicit in sensu ab Assertore intento, cum hoc Bulla non dicat; sed, in sensu ab Assertoribus intento? Cur Bajum nominat, cujus nomini paritum Bulla voluit? Hoc quòd capite illo 9. Bajus dicit, de perfecta charitate non dicit, sed de imperfecta, quam Bajum agnovisse, speciminum Author fatetur ibidem c. 3. §. 1. ut capite precedenti vidimus. Si charitatem imperfectam admittit, de ea convenienter intelligitur quòd cap. 7. dicit: sic enim ipse declarat in Apologia sua ad hanc propositionem trigessimam primam. *Charitas perfecta & sincera, quae est ex corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta, tam in Catechumenis, quam in penitentibus, potest esse sine remissione peccatorum.* Quam ex capite illo 7. malè collectam fuisse conqueritur. Quia (inquit) *ibi solum conatus sum ostendere, bonum animi motum, qui ante remissionem peccatorum ex Christi dono in peccatoribus reperitur, etiam in Scripturis sacris nomine dilectionis seu charitatis significari, & manifestè ab Augustino doceri.* Quid enim boni cupiditas, nisi charitas? inquit l. 2. contra duas epist. Pelag. c. 9. loquendo de imperfecta boni cupiditate. Sed quia hoc Collector proponere damnandum non audebat; ideo ut aliquid adversum nos dicere videretur, hanc propositionem, quae & falsa est, & à nostro sensu prorsus aliena (audis?) per calumniam nobis affinxit, quasi videlicet unquam somniassemus, perfectam charitatem ex corde puro & conscientia bona in eis reperiri, qui peccatorum remissionem nondum sunt consecuti. Nam perfecta charitas foras mittit timorem, qui abesse non potest, quamdiu manet reatus aeternae damnationis. Et ubi nondum est peccatorum remissio, non potest esse bona &

tranquilla conscientia. Idem repetit in Apologia ad proposit. 70. & 71. (quae apud ipsum sunt 67. & 68.) aiens se nunquam dixisse, aut sensitse, quòd charitas perfecta non semper conjunctam habeat remissionem peccatorum.

Fatetur tamen, quòd propter haereticos, qui, sequentes doctrinam Wicleffi, sic omnia tribuunt fidei, ut Sacramentis nihil tribuant, & propter abusum, qui apud multos Sacerdotes invaluerat, celebrandi sine Confessione, non solum dum Confessionem excludit necessitas, seu defectus Confessarii; verum etiam dum (habitâ copiâ Confessarii) Confessionem excludit justa aliqua ratio, qualem subesse plures (inquit) censebant in casu v. g. quo Regularis in fornicationem lapsus praesentem non haberet nisi Confessarium saecularem: quo casu contendebant, & scripto etiam defendebant, posse cum contritione, & Confessionis proposito, sine actuali Confessione celebrare, ne saecularis infirmitates fratrum cognosceret. Fatetur (inquam) quòd propter hæc, docendo & disputando, magis in eam partem propenderit, quae, inquit, negari non potest & utilior esse in Ecclesia, & tutior, nempe quòd regulariter, extra duos illos casus (necessitatis, & Martyrii) non daretur remissio peccatorum sine actuali perceptione Baptismi, aut reconciliationis; eo quòd nemo de se presumere deberet, se habere contritionem, vel charitatem perfectam. Quas duas sententias audivi aliquando ex consensu omnium Magistrorum nostrae Facultatis probari. Unde etiam scriptum reliquit D. Ruardus to. 2. articulo, quòd presumptio & temeritas esset, expectare à Deo remissionem peccatorum (regulariter loquendo) sine his Sacramentis; quando ea necessitas non excludit: licet nunc non desim, qui confidentiâ Litterarum Apostolicarum (malè intellectarum) sive Bullae Pianae, audeam palam asserere, certum esse, quòd quisquis diligit Deum super omnia, hoc ipso habeat remissionem peccatorum. Quòd quomodo consonet iis Doctoribus, qui docent, hominem posse diligere Deum super omnia ex solis natura viribus, sine gratia, disputandum relinquo.

127 Certè Thomas Waldensis, extra duos praeractos casus, usque adeò urget necessitatem Sacramentorum, ut etiam Cornelium Centurionem, & alios charitate flagrantes, dicat non habuisse remissionem peccatorum, nisi in perceptione Sacramentorum, idque in eo libro, qui per Martinum V. in Consistorio Cardinalium, contra haeresim Wicleffi approbatus est. Idem doceri videtur in Actis, ubi Paulus sibi, prius ingenti devotione converso, dictum ab Anania refert: "Et nunc quid moraris? exurge & baptizare & ablue peccata tua, invocato nomine Jesu." Si enim Apostolus post tantam animi conversionem, peccata sua debebat abluere, miror quis, extra casum necessitatis, audebit sibi de remissione peccatorum ablandiri. Augustinus etiam magnâ animi devotione ad Deum conversus erat, ut refert in suis Confessionibus, & tamen auda-

eter pronuntiat, peccata sibi in Sacramenti susceptione demum remissa. „ Unde lib. 9. c. 2. „ Hoc peccatum, *inquit*, cum ceteris horrendis „ & funereis in aqua sancta ignovisti, & remisi „ sisti mihi. Et eod. l. c. 4. Ea fides me securum „ esse non sinebat de peccatis meis, quæ mihi „ per Baptismum tunc remissa nondum erant. „ Idem tr. 8. in Joan. Quantumcumque Catechumenus proficiat, adhuc sarcinam suæ iniquitatis portat, non illiremittitur, nisi cum venerit ad Baptismum. Quæ autem Baptismatis, „ eadem & reconciliationis est ratio, *ut idem* „ *Augustinus* priori libro de adulter. conjug.

128 *Ex quibus colligimus, neminem relaxatum in crimina regulariter posse presumere, se extra casum necessitatis, remissionem peccatorum accepisse sine actuali reconciliatione, sicut etiam docet Hugo de S. Victore, & Bernardus epist. 77. . . Hos secutus Jacobus Latomus lib. de confessione secreta, offendit ex Veteribus, quod remissionem peccatorum in calis regulariter precedere debeat remissio eorumdem quæ sit in terra. Nihil ergo novum, nihil singulare, nihil in Ecclesia petegrinum quoad hoc docuit Bajus; nihil nisi quod præci Patres tradiderunt, nihil proinde à Pio V. damnatum, nisi cum hæreticis dicere velis, à Pio V. damnatam sententiam veterum Patrum.*

CAPUT XI.

Augustiniana de Gratia & Charitate doctrina concorda cum Censura propositionis 34. Distinctio illa duplicis amoris, naturalis videlicet, quo Deus amatur ut Author naturæ; & gratiæ, quo amatur ut Beatorum, vana est, & commentitia, & ad illudendum sacris Litteris excogitata. Et 36. Amor naturalis, qui ex viribus naturæ exoritur, ex sola Philosophia per elationem præsumptionis humanæ, cum injuria Crucis Christi, defenditur à nonnullis Catholicis.

129 **S**unt qui ex damnatione propositionum istarum certum putant, dari amorem Dei propter se (saltem ut Authoris naturæ) effectivè naturalem, sive ex solis naturæ viribus ortum; imò Molina pluresque cum ipso Recentiores censent, hominem naturæ viribus posse Deum propter se diligere super omnia, fundantque se in propositionum illarum damnatione.

130 Verum-enimverò vehementer decipiuntur. 1°. Quia supra memoratæ hæreticorum calumniæ incautè patrocinantur. 2°. Duæ illæ propositiones gravissimorum Theologorum judicio solum damnatæ sunt propter audaciam, acerbiterque censuræ. 3°. Si damnatæ sint propter doctrinam, ex damnatione equidem propositionis trigésimæ sextæ confici nequit, dari amorem Dei propter se effectivè naturalem, multo minus amorem Dei propter se super omnia; utpote quæ nedum amorem Dei super omnia, nedum amorem Dei propter se, sed ne amorem quidem Dei nominat. Nec id-

iptum confici potest ex damnatione propositionis trigésimæ quartæ, quia non nominat etiam amorem Dei super omnia, nec propter se, sed præcisè amorem Dei, ut Authoris naturæ: ex ipsius proinde damnatione ad summum conficitur, negandum non esse amorem Dei ut Authoris naturæ, objectivè naturalem, nec invidiosè notandam distinctionem duplicis amoris Dei, petitam ex parte objecti, quorum unus sit objectivè naturalis, quo scilicet Deus amatur ut Author naturæ; alter objectivè supernaturalis, quo Deus amatur ut Beatorum.

Si itaque trigésima quarta & trigésima sexta damnata sint ob doctrinam; trigésima quarta solum damnata est, quatenus negat amorem Dei, ut Authoris naturæ, objectivè naturalem; trigésima sexta, quatenus generaliter negat amorem naturalem, sive ex objecto bonum, qui ex naturæ viribus oritur; cum tamen fatendum sit talem esse amorem, quo v. g. infidelis alienæ compatitur miseræ, quo sponta diligit sponsum, vel filius patrem, &c. vel utraque damnata est, quatenus negat amorem Dei propter se, qui non procedat ex gratia per Spiritum sanctum inhabitantem, ut colligitur ex collatione cum aliis propositionibus, juxta dicta c. 8. & 9., dicendaque capite sequenti. Priorem responsonem in Congregatione de Auxiliis die 19. Augusti 1602. coram Clemente VIII. adhibuit Prædicatorum Generalis. Cum enim Bullam Pii V. & Gregorii XIII. adversus Bajum Valentia allegasset, velut apertam Molinianæ sententiæ definitionem, quod in ea distinctio duplicis amoris definita sit; laudatus Generalis, nemine contradicente, respondit, multum abesse, ut eam Molinianæ doctrinam Gregorius XIII. definierit: quia licet distinctio duplicis amoris agnoverit; de viribus tamen liberi arbitrii in amoris, objectivè naturalis, actibus eliciendis, nihil decrevit, ut videre est apud Authorem Historiæ Congregat. de Auxil. l. 3. c. 12. pag. 426.

Et quomodo damnata est sententia, sic admittens duplicem Dei propter se amorem, quorum alter objectivè sit naturalis, ut tamen omnis Dei propter se amor à Deo sit effectivè per gratiam, nullus ex homine (saltem in hoc statu naturæ corruptæ) per naturam; cum ista sit Augustini sententia tam certa, tamque constanter ab ipso tradita, ut in istius veritatis assertionem fundaverit suam de Pelagianis victoriam, & alioqui Pelagianos victores pronuntiaverit, uti vidimus Prolegom. 3. c. 19. n. 170. & 171.; eademque sit sententia Spiritus sancti in sacris Litteris, sicut & Conciliorum, summorum Pontificum, veterumque Patrum, uti suo loco videbitur?

Et quid de opinione Molina, admittente amorem Dei propter se super omnia, ex solis naturæ viribus, S. Congregatio de Auxiliis censuit? Teste laudato Authore Histor. Congreg. de Auxil. l. 2. c. 2. die sexta Februarii 1598. censuit, *propositiones, quibus Molina sustinet, homi-*